

Konstitutionsutskottet

Ink 2012 -03- 0 8

Dnr 050-1632-2011/12

Stockholm 2012-03-08

Konstitutionsutskottet

Begäran om granskning av regeringens agerande i Projekt Simoom

Enligt uppgifter i media (Sveriges Radio-Ekot 20120306 och 07) har Försvarets forskningsinstitut (FOI) ett pågående eller tidigare arbete med inriktningen att ge möjlighet för regimen i Saudiarabien att på plats tillverka explosivämnen, driv- och verkansdelar med tillhörande byggnader, teknik och kunskap, samt analys, test och kvalitetskontroll av detta. Projektet har, i vart fall vid någon tidpunkt, benämnts Simoom.

Av de uppgifter som framkommit i media har representanter från regeringen och/eller regeringskansliet ställt krav på FOI att inleda ett sådant samarbete. Då det skulle vara på gränsen av vad en myndighet kan göra har man valt att låta samarbetet ske "via säker kanal". Via FOI har därigenom bildats ett bolag – SSTI – Swedish Technology and Innovation för att genomföra projektet. Det är oklart om detta skett med statlig finansiering eller annans finansiering. Bildande av statliga bolag kräver typiskt sett regeringens tillstånd (jfr 2 kap. 7 § kapitalförsörjningsförordningen (2011:210)). Genom att verksamheten sker i bolagsform blir heller inte offentlighetsprincipen tillämplig och möjligheten till insyn för allmänheten minskar. Det har senare framkommit att ett andra bolag, Grontmij AB, skulle ha deltagit i eller tagit över projektet, men att FOI även fortsatt skulle ha varit delaktig. Grontmij:s vice VD har till media hänvisat till att FOI "har kommunikationsansvaret i den här frågan".

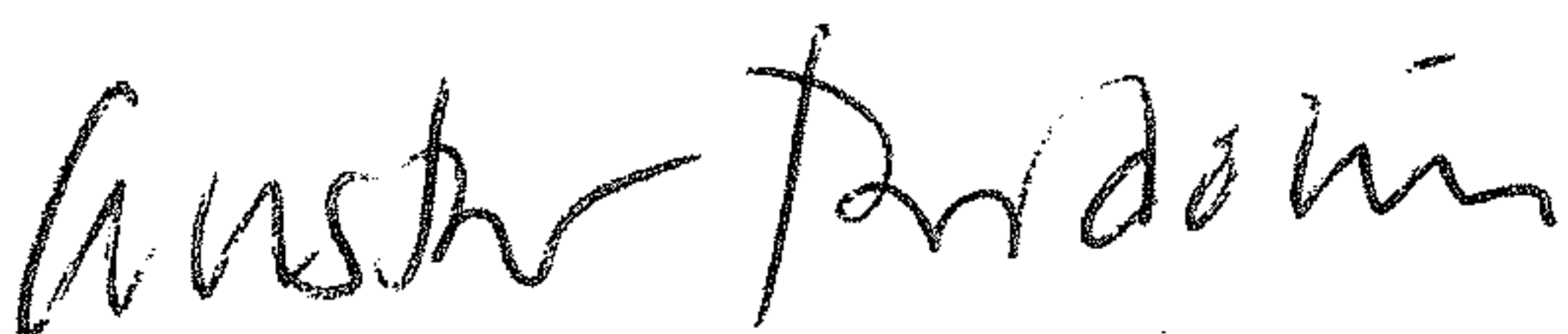
Att regeringen kontinuerligt får information om internationella högnivåmöten FOI deltar i framgår av FOI:s regleringsbrev. Frågan som nu uppstår är exakt vilken information regeringen fått och vilka - om några - beslut som fattats på departements- eller regeringsnivå med anledning av detta eller med anknytning till denna del av det militära samarbetet med Saudiarabien. Frågan bör också väckas (jfr KU:s granskningsberättelse 2005/06 KU20) om frågor har uppkommit om tillståndspliktig verksamhet enligt lagen om krigsmateriel och hur dessa hanterats.

Frågan om huruvida något regeringsbeslut fattats, eller borde ha fattats, med anledning av denna del av det svensk-saudiska militära samarbetet är av vikt, inte minst sedan företrädare för regeringen – däribland vice statsministern – offentligt sagt sig vara ovetandes om projektet.

Enligt uppgifter i Sveriges Radios Ekot 20120307 har regeringen också förmått representanter för Inspektionen för strategiska produkter (ISP) att delta i möten där affärsförbindelser mellan FOI/SSTI och den saudiska motparten diskuterats. Det bör betraktas som uppseendeväckande att en myndighet som har att granska vapenaffärers förhållande till svensk lag deltar när affärsförbindelser görs. Till granskningen bör klargöras att ISP är en myndighet som svarar under utrikesdepartementet.

Av dokumentationen i ärendet framgår att regeringen under ärendets handläggning tagit hänsyn till svenska affärsintressen och låtit dessa vara av vikt i frågan om samarbetet med Saudiarabien ska fortgå och utvecklas, eller inte. Frågan är hur sådana hänsyn avvägts mot den svenska utvecklings- och utrikespolitiken i stort. Frågan bör också aktualiseras hur detta projekt och vapensamarbetet med Saudiarabien i stort hanterats i samband med de svenska och internationella reaktionerna mot den saudiska regimen i samband med densammas våldsanvändning mot demokratisträvanden i det egna landet och intåg i Bahrein mars 2011.

Vi vill mot bakgrund av vad som ovan anförts att konstitutionsutskottet ska granska om försvarsministerns agerande och regeringens agerande i övrigt varit förenlig med gällande rätt och Sveriges folkrättsliga åtaganden.

Gustav Fridolin
Riksdagsledamot och språkrör (MP)

Peter Rådberg
Riksdagsledamot (MP)